

TRONDHEIM KOMMUNE

Byutvikling

Årsrapport 2010

Trondheim - ressurskommune i universell utforming

Bilder på forsiden: Ranheim skole og Museumsparken
Fotos: Solveig Dale

Innholdsfortegnelse

1	Innledning	4
2	Organisering og forankring.....	5
3	Metode	6
4	Oppnådde resultat.....	7
5	Gevinstrealisering	12
6	Tema for handlingsplan 2011	13
7	Prosjektfaglig evaluering	14

1 Innledning

I januar 2005 vedtok Formannskapet at prinsippet om universell utforming skal legges til grunn for planlegging og utførelse i Trondheim kommune. Fra 2005-2008 var Trondheim kommune en av 16 pilotkommuner i universell utforming utnevnt av Miljøverndepartementet. Trondheim kommune er, sammen med ti andre kommuner, utnevnt til videre å være ressurskommune i universell utforming. Status som ressurskommune har Trondheim i perioden 2009 til og 2013. Som ressurskommune skal Trondheim kommune bidra til å virkeliggjøre nasjonale mål i Regjeringens handlingsplan "Norge universelt utformet 2025" gjennom handlingsplanens tiltak K1- Nasjonalt utviklingsprosjekt i fylkeskommuner og kommuner. Fra Miljøverndepartementet mottar Trondheim kommune årlig

kr. 225.000 i stimuleringsmidler til arbeidet med universell utforming.

Som ressurskommune skal vi utnytte og formidle på en systematisk måte, erfaringer som er nedfelt blant annet i rapporten "Universell utforming som kommunal strategi-erfaringer og resultater fra pilotkommunesatsingen 2005-2008" (T-1472).

Trondheim kommune har utarbeidet egen handlingsplan for arbeidet med universell utforming basert på Miljøverndepartementets hovedmål for ressurskommunearbeidet:

- H1. Være forbilde og bidra til at andre kommuner øker kunnskap og innsats for universell utforming.
- H2. Være dialogpartner og bidragsyter i det nasjonale arbeidet for universell utforming
- H3. Samarbeide med fylkene om kompetanseheving og formidling av gode eksempler til andre kommuner.
- H4. Være pådriver og ta initiativ til å sette universell utforming på dagsorden i ulike nettverk og samarbeidsfora.
- H5. Formidle kunnskap og resultater i ulike nettbaserte og trykte medier.
- H6. Initiere og delta i delprosjekter sammen med andre kommuner og nasjonale/regionale kompetansemiljøer.

Disse hovedmål ligger også til grunn for rapportering i Trondheim kommunes årsrapport for 2010.

Museumsparken- skille mellom møbleringsareal og gangareal.
Foto: Magnhild Lunde, Trondheim kommune

2 Organisering og forankring

Trondheim kommune har avsatt en 100% fast rådgiver-stilling til arbeid med universell utforming. Rådgiver universell utforming er prosjektleder for ressurskommunen Trondheim. Stillingen er organisatorisk plassert i Stabsenhet for byutvikling. Plassering under byutviklingsområdet er bevisst da universell utforming ikke handler om tilpasning for funksjonshemmede, men generell planlegging slik at universell utforming inkluderes i hovedløsningen.

Arbeid med universell utforming har administrativ og politisk forankring i Trondheim kommune. Administrasjon og politikere i formannskapet får årsrapporter til orientering. Årsrapport er grunnlag for nye tilskudd fra Miljøverndepartementet til videre arbeid som ressurskommune.

Tverrfaglig og tverretatlig samarbeid er en forutsetning for å oppnå gode resultat med universell utforming. Kontaktpersoner innen de ulike enheter er nødvendig med hensyn til å spre kompetanse og vil være viktige bindeledd i arbeidet. Drøfting og planlegging gjøres med disse kontaktpersoner med hensyn til ulike satsningsområder. Høsten 2010 ble en kontaktgruppe for universell utforming etablert, bestående av kontaktpersoner fra ulike fagområder og sektorer.

De ulike sektorer har sektoransvar for å utvikle og implementere universell utforming. En viktig oppgave for rådgiver og kontaktgruppe er å støtte arbeidet gjennom, kompetanseheving innen universell utforming og koordinering av arbeidet knyttet til universell utforming.

Kontaktgruppen består av representanter fra enheter innen byutviklingsområdet, helse-og velferd, samt fra idrett-park og friluftsliv. Videre er gruppen representert ved byantikvar. Kontaktgruppen ledes av rådgiver universell utforming og gruppen møtes en gang i måneden. Ulike strategier med hensyn til arbeid med universell utforming diskuteres i gruppen, case drøftes på tvers av de ulike etater og kontaktgruppen skal særlig være orientert om nyheter innen universell utforming som utgis på nyhets-nettsiden til Barne- og likestilling og inkluderingsdepartementet: www.universell-utforming.miljo.no. Denne informasjon er basis for drøfting og tilbakemelding til ressursgruppen under regjeringens handlingsplan der Trondheim kommune har en representant.

Hensikt med kontaktgruppen er å oppnå:

- kunnskapsutveksling og kunnskapsutvikling innen universell utforming mellom kommunale enheter. Arbeidet skal sikre forståelse og praksis for universell utforming fra plan til gjennomføring.
- deltakerene i kontaktgruppa bringer videre kunnskap og informasjon i egen enhet, samt bringer tilbake ny erfaringskunnskap til kontaktgruppen.

Siden 2005 har det vært nedsatt et forum på tvers av forvaltningsnivå med Fylkesmannens kontor, Sør-Trøndelag fylkeskommune, Husbanken og Trondheim kommune. Forumet har møtet ca. en gang i kvartalet og har sammen arrangert flere store konferanser for å øke kunnskapsnivået innen universell utforming.

Det kommunale råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne deltar aktivt i utvikling av universell utforming. Rådet tar egne initiativ, er dialogpartner og uttaler seg til politiske saker. Rådet legger vekt på universell utforming. Rådgiver for universell utforming er den administrative representant fra byutviklingsområdet. Trondheim kommune benytter både det kommunale rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne også representanter fra funksjonshemmedes brukerorganisasjoner for å få innspill til ulike saker/planer.

3 Metode

- ◆ **Kompetanseheving:**
Presentasjon av universell utforming til ulike fagenheter.
Rådgiver for universell utforming inviterer seg inn på faste møter i ulike enheter, holder innlegg og presenterer universell utforming med stor bruk av utvalgte bilder som tydeliggjør universell utforming. I etterkant av innlegg drøftes universell utforming med deltakere i møtet.
- ◆ **Kompetanseheving- bruk av K5-programmet:**
To representanter har nå gjennomført Statens bygningstekniske etat og Husbankens K5 introduksjonskurs for kompetanseoppbygging innen universell utforming og har gjennom dette fått godkjent instruktørkompetanse for å gjennomføre kurs innen K5 programmet. Det er skissert en plan for gjennomføring av kurset internt i Trondheim kommune og eksternt til kommuner innen Sør-Trøndelag for perioden 2011 – 2013.

Tydeliggjøring av TEK10 vedr. bygg og utemiljø gjennom bruk av bilder og sjekklister med utdrag fra TEK10 knyttet til de ulike paragrafer.
- ◆ **Tilsyn med hensyn til universell utforming:**
- ◆ **Byggesak har siden 2005 ved egen tilsynsgruppe ført stedlig tilsyn vedrørende universell utforming av utvalgte publikumsbygg. Siden 2007 har tilsynsgruppa krevd uavhengig kontroll av prosjekterende med hensyn til universell utforming.**
- ◆ **Tilstandsanalyser mht. universell utforming:**
Trondheim eiendom har gjennomført tilstandsanalyser med hensyn til universell utforming av kommunens egne eksisterende skolebygg. Til dette arbeid har Trondheim eiendom utarbeidet egne kartleggingsverktøy og benyttet et eksternt firma til å gjennomføre analysen. I etterkant med grunnlag i utfylte skjema gjennomføres befaring av skolebygget med saksbehandler ved Trondheim eiendom og rådgiver universell utforming. Forslag til tiltak vedrørende universell utforming listes opp med ulik prioritet. Ved rehabilitering av bygningene tas det hensyn til universell utforming. Dette gir oppgradering av kommunens egne eldre skolebygg ut fra universell utforming.
- ◆ **Trondheim kommune har utarbeidet prosjekteringsverktøy vedrørende universell utforming av publikumsbygg og flerleilighetsbygg. Disse prosjekteringsverktøy har vært grunnlag for anbudsinnhenting og utgangspunkt for prosjekteringsanvisninger for skolebygg, barnehagebygg og helse-og velfredsbygg.**
- ◆ **Arrangere interne/eksterne seminar vedrørende universell utforming som en viktig del av kompetanseheving.**
- ◆ **Gi råd i konkrete prosjekter vedrørende universell utforming.**

Detalj fra Ranheim skole- markering av glassdør mot glassvegg.
Foto: Solveig Dale, Trondheim kommune

4 Oppnådde resultat

1 Hovedmål: Være forbilde og bidra til at andre kommuner øker kunnskap og innsats for universell utforming

1.1 Resultatmål: Ha gjennomført opplegg for kommunedelegasjoner

- 2 seminar for kommuner i Sør-Trøndelag er gjennomført i samarbeid med fylkesmannen i Sør-Trøndelag, Sør-Trøndelag fylke, Husbanken og kommunalt råd for personer med nedsatt funksjonsevne.
- For Bergen kommune er det gjennomført presentasjon med hensyn til bruk av Trondheim kommunes prosjekteringsverktøy for publikumsbygg og flerleilighetsbygg. Presentasjon ble gjennomført av leder for tilsynsgruppa i Trondheim kommune og rådgiver universell utforming.
- Presentasjon på ressurskommunesamling i Risør i mai 2010 vedrørende resultat fra prosjektet kulturminnevern og universell utforming. Resultatet ble positivt mottatt også i kulturminnevernmiljøet. Riksantikvaren har lagt prosessverktøyet for kulturminnvern og universell utforming, ut på sine hjemmesider.
- Det er holdt innlegg om universell utforming for Skaun kommune i Sør - Trøndelag.
- Trondheim kommune har hatt besøk fra Volda og Ørsta kommune med representanter fordelt mellom administrasjon, ulike enheter, repr. fra det kommunale råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne og politisk deltakelse.
- Det er holdt innlegg vedrørende uteanlegg og universell utforming v/ besøk fra flere kommunale råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne fra andre større kommuner. Etter innlegget var det befarings til to anlegg i Trondheim med universell utforming; Skansenparken og Ila-parken.
- Besøk fra representant for universell utforming i Nord Trøndelag fylkeskommune, pilotfylke i universell utforming. Befaring og informasjon vedr. Trondheim kommunes arbeid med universell utforming.
- Besøk fra Verdal kommune, ressurskommune i universell utforming. Erfaringsutveksling og befarings.
- Det er avholdt innlegg i Malvik kommune for politikere. Det er gitt råd med hensyn til arbeid med universell utforming. Malvik kommune er ny pilotkommune i universell utforming.
- Besøk fra Deltasenteret. Seminar om hvordan Trondheim kommune arbeider med universell utforming og hvilke resultat kommunen kan vise til.
- 3-timers kurs er holdt med hensyn til universell utforming og bruk av Trondheim kommunes prosjekteringsverktøy for publikumsbygg og flerleilighetsbygg. Kurset ble rettet til arkitekter Trondheim kommune har rammeavtale med. På kurset deltok 25 arkitekter fra til sammen fire arkitektkontor.
- Det er nedfelt eget mål i kommuneplanens samfunnsdel vedrørende universell utforming.
- Det arbeides med konkretisering av mål og bestemmelser vedrørende universell utforming knyttet til kommuneplanens arealdel.

1.2 Resultatmål: Bygg og utemiljø står frem med universell utforming.

Innspill vedrørende universell utforming er gitt til 15 ulike prosjekt. Dette gjelder skolebygg, barnehagebygg, helse-og velferdsentra, fritidshus/aktivitetshus, friluftsområder, turisthytter i marka, tiltak for å gi brukere av rullestol mulighet for forflytning over i båt, innspill med hensyn til Tverrforbindelsen over til Brattøra (overgang over jernbanen) m.m. Prosjektene har vektlagt universell utforming og fremstår med gode løsninger.

- Ranheim skole stod ferdig i 2010 og er planlagt og gjennomført med hensyn til universell utforming. Det har vært krevd uavhengig kontroll av prosjekterende med hensyn til universell utforming av skolen.
- "Museumsparken" er planlagt og gjennomført med godt resultat av universell utforming.
- "Lade-parken" er planlagt og gjennomført i detalj ut fra universell utforming. Parken vil åpnes i løpet av våren 2011.

Detalj Ranheim skole, markering av glassflate.

Detalj Ranheim skole, markering av trappeneser.

Foto: Solveig Dale, Trondheim kommune

2 Hovedmål: Være dialogpartner og bidragsyter i det nasjonale arbeidet for universell utforming

2.1 Resultatmål: Ha levert minst ett eksempel til bruk i nasjonalt arbeid på:

- Trondheim kommune har hatt prosjektledelse i et nasjonalt prosjekt for utarbeidelse av et prosessverktøy for kulturminnevern og universell utforming. Prosjektgruppen har bestått av repr. fra kulturminnevern ved Byantikvar i Trondheim kommune, repr. fra byantikvarens kontor i Bergen, kulturminnevern konsulent i Ullensaker kommune, to repr. fra byggesakskontoret i Risør, repr. fra Deltasenteret og rådgiver universell utforming i Trondheim kommune. Prosjektlederarbeidet ble videreført og slutført i januar 2011 rådgiver Solveig Dale som prosjektleder. Prossverktøyet er linket til riksantikvarens hjemmesider og er sentralt forankret og kan bestilles hos Deltasenteret. Prossverktøyet finnes også nettbasert på linken:

<http://www.bufetat.no/deltasenteret/nyheter/Verktoy-for-universell-utforming-i-kulturminnevern/>

- Det er gitt høringsuttalelse fra flere enheter med hensyn til revidering av Norges byggforsknings institutt detaljblad om lydmiljø i skole og barnehagebygg.
- Offentlige anskaffelser og universell utforming. Det er utarbeidet strategi og prosedyrer for hvordan Trondheim kommune kan implementere universell utforming i offentlige anskaffelser.

2.2 Resultatmål: Ha stått til disposisjon for utvikling og gjennomføring av tiltak K5 i Regjeringens handlingsplan for universell utforming: Kompetanseprogram for politikere og ansatte i kommunene.

- Trondheim kommune har bidratt i prosessen med utvikling av kompetanseprogrammet K5 samt deltatt på instruktørkurs for programmet. Trondheim kommune har to instruktører pr. d.d.

2.3 Resultatmål: Ha bidratt til utvikling av program med fokus på universell utforming i kommunesentraene.

- Gjennom samarbeid med Fylkesmannen, Sør-Trøndelag fylke og Husbanken har Trondheim kommune arrangert 2 seminar der kommuner i fylket har vært invitert.

2.4 Resultatmål: Ha bidratt til nasjonalt utviklingsarbeid som angår geografiske informasjonssystemer for innhenting og presentasjon av data om universell utforming.

Det er opprettet kontakt med kommunenes Kart – og oppmålingskontor som innledning til å arbeide med temaet.

2.5 Resultatmål: Ha bidratt til nasjonalt arbeid knyttet til friluftsområder og lokal luftkvalitet

2.6 Resultatmål: Ha bidratt til utvikling og samordning av verktøy og veiledningsmaterieil for utvikling av universell utforming i kommunale planer.

- Bidrar fortløpende gjennom tverrfaglig planforum for interne uttalelser til reguleringsplaner som er under utarbeidelse og til offentlig høring.
- Trondheim kommune har vært sentral i utarbeidelsen av prosjekteringsverktøy publikumsbygg og prosjekteringsverktøy flerleilighetsbygg. Disse verktøy er resultat av et utvekslingsarbeid mellom Porsgrunn og Trondheim kommune. Prosjekteringsverktøyene har vært sentrale i arbeidet i Trondheim kommune og har vært viktig med hensyn til tydeliggjøring av universell utforming i prosjekteringsanvisninger for skolebygg, barnehagebygg og helse- og velferdsentra i Trondheim kommune. Prosjekteringsverktøyene er basert på TEK97 sammen med kommunens egne anbefalinger for å tydeliggjøre universell utforming. Anbefalinger i prosjekteringsverktøyene ser vi nå igjen i nye TEK10.

Det er behov for revidering av prosjekteringsverktøyene ut fra nye TEK10. Statens bygningstekniske etat er kontaktet med hensyn til et slikt revideringsarbeid. Det er viktig med et felles prosjekteringsverktøy for kommuner, fylkeskommuner og privatpraktiserende. Ved en sentral forankring og revideringsarbeid av BE vil dette oppnås. I revideringsarbeidet vil Trondheim kommune være en viktig bidragsyter. Det har i 2010 vært kontaktet Statens bygningstekniske etat for en slik forankring av arbeidet. Statens bygningstekniske etat har bekreftet en slik forankring og vil være deltakende sammen med Husbanken og Trondheim kommune i utarbeiding av et sentralt prosjekteringsverktøy.

3 Hovedmål: Samarbeide med fylkene om kompetanseheving og formidling av gode eksempler til andre kommuner

3.1 Resultatmål: Ha deltatt som innleder på regionale konferanser/kurs for kommuner, herav:

- ◆ **En** er initiert av ressurskommune (Risør)
- ◆ **To** er initiert av andre instanser: 1 for uteanlegg og universell utforming i forbindelse med samling av kommunale råd for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Storby-samling av kommunale råd; de 10 største kommunene i Norge. 1 innlegg for nasjonal konferanse om park og idrettsanlegg.
- ◆ **En** er initiert av ressursfylke Møre og Romsdal. Seminar for kommunale ergoterapeuter i Møre – og Romsdal. I alt 25 deltakere. Arr. April 2011.
- ◆ **Tre** er initiert av andre kommuner; Bergen kommune, Skaun kommune og Malvik kommune.
- ◆ **En** er initiert av bransjen med hensyn til planlegging av park og idrettsanlegg.

4 Hovedmål: Være pådriver og ta initiativ til å sette universell utforming på dagsorden i ulike nettverk og samarbeidsfora.

4.1 Resultatmål: Ha bidratt til dagsorden i nettverk og samarbeidsfora

- Rådgiver universell utforming er fast deltaker i rådmannsoppnevnt, tverretattlig gruppe for folkehelsearbeid. Innspill vedrørende universell utforming gis kontinuerlig i folkehelsegruppa.
- Rådgiver universell utforming har bidratt med deltakelse og diskusjon i nettverksamling av kommuner i helse i plan.
- Forum med deltakelse fra Fylkemannen, Sør-Trøndelag fylkeskommune, Husbanken og Trondheim kommune.
- Tilgjengelighet i offentlig uteareal:
  - Årlig samarbeidsmøte med handelstanden, brukerorganisasjoner og Trondheim kommune.
  - Årlig samarbeidsmøte mellom Trondheim parkering, brukerorganisasjoner, Trondheim kommune og brukerorganisasjoner vedrørende avbøtende tiltak med hensyn til tilrettelegging av trafikkmiljø. Det avsettes årlig kr. 200.000,- til dette formål.
  - Årlig samarbeidsmøte før og etter festivalarrangement for sommeren. Initiativtagere er det kommunale rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne. Deltakere er representanter fra festivalarrangører, citymanager, handelstanden, det kommunale rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne samt rådgiver universell utforming.

5 Hovedmål: Formidle kunnskap og resultater i ulike nettbaserte og trykte medier

5.1 Resultatmål: Har fått publisert artikler (egenproduserte, nyhetsoppslag o.a.)

- Artikkel i tidsskriftet for Park og Idrett på grunnlag av innlegg holdt ved konferanse for Park og Idrett.
- Artikkel om kulturminnevern og universell utforming i fagtidsskriftet Kommunal Teknikk nr. 9/2010
- Artikkel om universell utforming av uteanlegg ved Byåsen barneskole i Trondheim. Publisert i fagtidsskriftet "Ergoterapeuten" nr. 02/2011
- Artikkel fra uteanlegg ved Byåsen barneskole er også publisert på nettsiden for nasjonal rådgivningstjenesten for skoleanlegg. <http://www.skoleanlegg.utdanningsdirektoratet.no/id/2261.0>

6 Hovedmål: Initiere og delta i delprosjekter sammen med andre kommuner og nasjonale/regionale kompetansemiljøer.

6.1 Resultatmål: Ha initiert/deltatt i delprosjekt.

- Samarbeidsprosjekt mellom Høgskolen i Sør-Trøndelag(HIST), Visit Trondheim A/S og Trondheim kommune arrangeres årlig. 3. års ergoterapi-studenter ved HIST kartlegger universell utforming ved severdigheter, hotell, restauranter/kafèer omtalt i turistguiden for Trondheim, utgitt av Visit Trondheim A/S. I 2010 ble severdigheter kartlagt. Innehavere av bygningene får skriftlig tilbakemeldinger på hva som bør endres for å oppnå pictogram for tilgjengelighet med hensyn til syn, hørsel, astma/allergi og nedsatt bevegelses-evne. Tiltak gjøres i nært samarbeid med kulturminne-myndigheter. I kartleggingsarbeidet blir brukerorganisasjoner trukket med.
  - Det er gitt innspill til nasjonalt prosjekt i regi av Deltasenteret om inngangsparti til eksisterende bygninger.

Berg studentby. Foto: Solveig Dale, Trondheim kommune

5 Gevinstrealisering

Nytteverdi av prosjektresultatene så langt:

Tiltak/resultat	For hvem	På hvilken måte
Innlegg ved ulike konf./seminar	Arkitektfirma, ergoterapeuter i ulike kommuner, repr. fra kulturminnevern, andre kommuner. Planleggere av idrettsanlegg	Større bevissthet og kunnskap om universell utforming. Positivt med bruk av bilder for å tydeliggjøre ulike temaområder. Ved større kunnskap om universell utforming, vil universell utforming tas med i plan- og gjennomføringsarbeid på en konstruktiv og kreativ måte. Innlegg ved Park- og idrettskonferanse førte til utarbeidelse av artikkel i tidsskrift til park- og idrett. Initiativet ble tatt av redaksjonen i tidsskriftet på bakgrunn av presentasjonen.
Eksempler på konkrete bygg og utemiljø står fram med god universell utforming	Internt i Trondheim kommune, for andre kommuner i det de får se eksempler, bransjen; arkitektfirma, entreprenørfirma	Ved å vise til konkrete resultat, vil dette gi økt bevissthet og engasjement vedrørende universell utforming. Konkrete eksempler kan være inspirasjon til nye, kreative løsninger. Trondheim skal i sept.-2011 arrangere en nasjonal konferanse om skolebygg. Temaet universell utforming står sentralt under konferansen. Trondheim kan vise til flere gode eksempler av skolebygg og uteanlegg med universell utforming.
Eksempler på gode parkanlegg der universell utforming er tatt med som en grunnleggende premiss i plan- og gjennomføringsarbeid.	Landskapsarkitekter internt, eksternt, planleggere internt og eksternt i andre kommuner. Entreprenørfirma.	Gode eksempler av uteanlegg vil gi økt kunnskap om universell utforming og inspirasjon til nye anlegg. Uteanleggene vil bli vist fram ved befaringer av ulike kommuner samt gjennom billedbruk ved ulike presentasjoner.
Prosessverktøy for kulturminnevern og universell utforming	Kommuner Fylkeskommuner Statlige organer Stiftelser Private Organisasjoner	Prosessverktøyet skal tydeliggjøre muligheter og redusere konfliktpotensialet mellom kulturminnevern og universell utforming. Det er et ønske at prosessverktøyet kan bidra til å gjøre det enklere å foreta de vurderingene som må ligge til grunn når det skal vurderes tiltak i kulturminner. I prosessverktøyet beskrives fem faser i prosessen frem til ferdig resultat. Det er lagt vekt på tverrfaglig/tverretatlig samarbeid. En konstruktiv dialog mellom de ulike parter i prosessen er viktig. Prosessverktøyet er positivt mottatt, trolig på grunn av at verktøyet er mulighetsorientert. Det er lagt vekt på å fremme funksjonelle og estetisk gode løsninger for universell utforming som samtidig ivaretar og styrker kulturminnet. Prosessverktøyet beskriver vanlig prosessgjennomgang som kan brukes i ulike prosjekt.

6 Tema for handlingsplan 2011

- Kompetanseheving
  - Generell kompetanseheving vedr. ny TEK10 og universell utforming og tilgjengelig boenhet. Målgruppe: bransjen og internt i Trondheim kommune
  - Temadag(3 timer) med lydmiljø i det offentlige rom.
  - Gjennomføring av kompetanseprogrammet Statens byggt tekniske etat og Husbanken sitt kompetanseprogram K5 vedrørende universell utforming. Innlegg skal holdes både internt i Trondheim kommune og eksternt til kommuner i Sør-Trøndelag. To personer i Trondheim kommune har instruktørkompetansen til gjennomføring av disse kurs.
- Bedre samhandling:
  - Reguleringsbestemmelser uu/ tilgjengelighet bygg
  - Reguleringsbestemmelser/uu i uteareal
  - Standard utforming av regulerings-bestemmelser i samarbeid med Fylkesmannen
  - Policy for rampeløsninger til handelslokaler
  - Brosjyre om tilgjengelighet til handelslokaler
  - Bruk av leid, offentlig grunn
  - Kartlegging av friluftsområder
  - Vei, Fortau, Sykkelvei- fra plan til drift
  - Brukermedvirkning

Detalj fra Ranheim skole, klasserom med godt lydmiljø. Lydpanel på alle vegger.
Foto: Solveig Dale, Trondheim kommune.

7 Prosjektfaglig evaluering

Det er en hensiktsmessig organisering av K1-prosjektet i Trondheim kommune ved å etablere en kontaktgruppe for universell utforming, der deltakere er tverretattlig sammensatt. Dette danner et godt grunnlag for å spre informasjon, diskutere på tvers av etater og skape ekstra engasjement rundt arbeidet med universell utforming. Det er en fordel å avsette en pådriver ressurs i 100% stilling for å drive prosessen fremover som ressurskommune. Det er nødvendig med en slik pådriverfunksjon for å opprettholde et engasjement i arbeidet med universell utforming og videreutvikle arbeidet i Trondheim kommune, samt formidle på en systematisk måte, med bred deltakelse fra kommunen, erfaringer og resultat til andre kommuner.

III: Kart som viser ulike prosjekt med stor grad av universell utforming.

Trondheim kommune kan vise til svært mange gode resultat. Det er nødvendig å arbeide på overordnet plan og samtidig detaljplan for å fremme gode resultat med hensyn til universell utforming. Det er utarbeidet et kart over Midtbyen og tiliggende områder som viser ulike prosjekt med stor grad av universell utforming. Det er nødvendig med videre satsning på tverrsektorielt samarbeid. Det er mye å hente med hensyn til samordnet arbeid på tvers av de ulike enheter. Videre er det hensiktsmessig jevnlig å ha møter i det etablerte forumet bestående av Fylkesmannen, Sør Trøndelag fylkeskommune, Husbanken og Trondheim kommune. Det er hensiktsmessig med drøfting på tvers av tjenestenivå for sammen å planlegge fremdrift innen arbeidet med universell utforming.

Arbeid med universell utforming med resultat fra Trondheim kommune vedlagt også som powerpointpresentasjon.

Solveig Dale, rådgiver universell utforming

Trondheim kommune, 27.05.2011

Adresser:

